

Tri raziskovalne skupine IUFRA zasedale v Opatiji

Marjan LIPOGLAVŠEK*

V Opatiji (Hrvaška) so od 27. septembra do 1. oktobra letos zagrebška fakulteta (Zavod za izkoriščavanje šuma), gozdarski raziskovalni inštitut Jastrebarsko in javno podjetje Hrvatske šume organizirali sestanek treh raziskovalnih skupin IUFRA. V skladu z dogovori na kongresu v Tampereju leta 1995 o večjem deležu interdisciplinarnega dela so se sestale 3 skupine iz IUFRO-oddelka 3 (Gozdno delo in tehnika):

- 3.04 Načrtovanje in kontrola dela: preučevanje dela
- 3.06 Gozdarsko delo v gorskih razmerah
- 3.07 Ergonomija

Čeprav je bil sestanek dogovorjen že leta 1995 in pravočasno razpisan, pa prvo povabilo ni naletelo na pravi odziv možnih udeležencev zaradi krize na Kosovu. Tako se do zadnjega trenutka ni vedelo, ali ga bo mogoče organizirati. Organizatorji so se potrudili izpad tujcev nadomestiti z domačimi strokovnjaki in sestanek je stekel pod naslovom *Vznikli problemi pridobivanja lesa pri tehnoloških spremembah na koncu stoletja*. Program je obsegal veliko referatov, vendar so mnoge udeležence iz tujine zadržale zelo različne, predvsem finančne ovire, tako da niso mogli priti. Znanstvenega sestanka se je tako udeležilo 27 udeležencev iz tujine in preko 50 iz Hrvaške. Številni referati iz Hrvatskih šuma in zagrebške fakultete (34 referatov - morda preveč) niso bili vedno najbolj prepričljivi, vendar so pokazali, kako intenzivno se v obeh ustanovah ukvarjajo z raziskovalnim delom. Med 27 udeleženci iz 10 drugih držav je bilo 19 referatov. Pri tem smo slovenski udeleženci igrali pomembno vlogo. Iz Slovenije se je sestanka udeležilo 10 gozdarskih strokovnjakov. Imeli so pet dobro podanih in odmevnih referatov (Krč, Marenče, Rebula, Robek, Potočnik), čeprav večinoma v angleščini. Trije smo tudi vodili posamezne dele zasedanja (Potočnik, Marenče, Lipoglavšek). Odločitev, da bo sestanek samo plenaren, in ne po skupinah, je bila pravilna zaradi zelo prepletajoče se vsebine referatov in zaradi majhnega števila udeležencev.

Vsebina vseh referatov je bila bolj informacija o tem, kaj in kako raziskujejo in kaj se dogaja v gozdarski praksi, kot pa pregled najpomembnejših problemov pri tehnoloških spremembah. Referate bi lahko razvrstili v naslednja poglavja:

- dosežki gozdarske znanosti pri spremembah tehnologije (splošno),
- problemi različnih načinov izkoriščanja gozdov v svetu,
- trajno gospodarjenje z gozdnimi viri (prispevek Hrvatskih šuma),
- gospodarska uspešnost gozdarskih tehnologij.

Referati so bili seveda iz vseh treh področij raziskovalnih skupin IUFRA, še najmanj poudarka je bilo na gorskih razmerah, čeprav je bilo mnogo predstavljenih raziskav narejenih v gorskih gozdovih. Za vpogled v pestrost in zanimivost referatov naj navedemo štiri naslove:

JOSHIMURA, T.: Metoda trasiranja okolju prijaznih gozdnih cest z uporabo genetskega algoritma

O'REILLY, R. N. / MUSSON, M. D.: Marihuana med gozdnimi delavci

OREŠKOVIČ, Ž. / ROTH, V.: Proizvodnja gozdnega semena na Hrvaškem

HORVAT, D.: Raziskovanje nekaterih tehničnih lastnosti prirejenih kmetijskih traktorjev za spravilo lesa pri redčenju sestojev na goratih območjih

Referati so segali torej od preprostih opisov načina proizvodnje preko iskanja primerjalnih prednosti posameznih tehnologij do ergonomskih problemov in novih metod raziskav. Organizatorji so pred sestankom že izdali povzetke referatov v angleščini in hrvaščini, in to tudi tistih referatov, ki niso mogli prisostvovati. Celotne referate bodo izdali leta 2000 kot posebno izdajo časopisa *Mehanizacija šumarstva*, ki ga referirajo vsi svetovni referativni časopisi. Nekateri udeleženci so pripravili tudi posterje, sponzorji so reklamirali svoje izdelke, pripravljena je bila tudi prijetna razstava fotografij prof. A. P. B. Krpana iz Zagreba.

Pred začetkom zasedanja je glavni tajnik IUFRA, gospod H. Schmutzenhofer, izročil prof. Simeunu Tomaniću (Zagreb) priznanje za izjemne zasluge za IUFRO (Distinguished Service Award), ki si ga je z dolgoletnim delom v različnih skupinah in organih IUFRA zagotovo zaslužil.

Na enodnevnih ekskurziji v Gorski Kotar so nam organizatorji (Hrvatske šume) na gozdnem obratu Crni lug (Delnice) pokazali sečno debelega drevja iglavcev z motorno žago (firma Stihl je bila glavni sponzor sestanka), spravilo z zgibnim traktorjem, gradnjo vlak

* prof. dr. M. L., univ. dipl. inž. gozd., Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, Večna pot 83, 1000 Ljubljana, SLO

z bagrom in prevoz z različnimi gozdarskimi transportnimi kamionskimi kompozicijami. V Golubinjaku (gozdni obrat Lokve) so nam pokazali merilno tehniko ropota in vibracij motornih žag, nekaterih mehaničnih velikosti (sil, momentov) pri spravlilu, zbitosti tal in merjenje hidravličnih veličin, ki jih izvajajo pri raziskavah sodelavci zagrebške gozdarske fakultete. Na ekskurziji je bilo dovolj časa za razpravo o problemih tehnologij ob koncu stoletja, za kar je med zasedanji v Opatiji zmanjkalo časa in volje. Dosežek posvetovanja pa je bil v tem, da je le-to združilo tri skupine, ki imajo mnoge skupne ali med seboj prepletajoče se raziskovalne izzive. Čeprav ni moglo dati končnih

rešitev, pa je spodbudilo udeležence, da bodo pri svojih raziskavah gozdnega dela upoštevali tudi ideje in poglede drugih. Zagotovo pa je bilo to srečanje celovita predstavitev hrvaških raziskovalnih in praktičnih dosežkov svetovni gozdarski javnosti.

Viri

- MARTINOVIĆ, J., 1999. Šumarski putevi prema novom stoljeću.- Hrvatske šume 3, No. 34, s. 2-7.
SEVER, S., 1999. Opatijska crtica, susretnice, zasada.- Hrvatske šume 3, No 34, s. 9-11.
POTOČNIK, I., 1999. Poročilo o udeležbi na IUFRO konferenci v Opatiji.- BF, Hrvaška, 1 s.

Letno poročilo GIS o izdaji potrdil za gozdno seme in novih vpisih v registre semenskih objektov za leto 1999

Hojka KRAIGHER*, Sašo ŽITNIK**

Obnova gozda je ena najbolj odločilnih faz v življenju gozda. V tej fazi se oblikujejo dednostne zasnove bodočega gozda, ki pogojujejo stabilnost bodočih sestojev, fiziologija in tehnologija shranjevanja in sadnje gozdnega reprodukcijskega materiala pa sta odločilnega pomena pri kakovosti obnove s sadnjo in setvijo. Strokovne, razvojne in raziskovalne naloge s področja gozdnega semenarstva in drevsničarstva ter širšega področja gozdne fiziologije in genetike so zato še kako pomembne za slovenski gozd, njegovo sestavo in stabilnost v naslednjih desetletjih in stoletjih.

Po Zakonu o gozdovih (1993) in starejših predpisih o semenu in sadikah je za izvajanje nalog javne gozdarske službe (JGS), tj. strokovnega usmerjanja gozdne semenarske in drevsničarske dejavnosti, za izdajo potrdil o gozdnem semenu in sadikah in opravljanje strokovnega in zdravstvenega nadzora nad gozdnim semenarstvom in drevsničarstvom pooblaščen Gozdarski inštitut Slovenije (GIS). V obdobju priprav na vstop v Evropsko unijo in v okviru posebne naloge MKGP za pripravo strokovnih osnov za novi zakon o gozdnem reprodukcijskem materialu podzakonske akte in tehnični predpis GIS že tretje leto v sodelovanju s člani ustrezne komisije MKGP, sodelavcev ZGS, semenarjev in drevsničarjev pripravlja usklajen predlog postopka za izvajanje strokovnega nadzora in nove oblike obrazcev o izvoru in kakovosti gozdnega reprodukcijskega materiala.

V letu 1999 smo kot del nalog JGS na osnovi javnih pooblastil, zapisnikov o ogledu in poročil ZGS ustrež-

nih območnih enot:

- v Register semenskih sestojev dodali en izbran semenski sestoj (sestoja skorša, *Sorbus domestica*, z registrsko številko L:186, v revirju Šmarje pri Kopru, OE Sežana),
- v Register navadnih sestojev 4 sestoje bukve (Mirna gora, Semič, Konjiška gora, Rogaška Slatina),
- v Register semenjakov 7 skupin semenjakov (bukev: Gorjanci, vzhodno Pohorje, Ruše; gorski javor: Rogatec, Dravograd; veliki jesen: Remšnik, Ponikve),
- izdali 14 certifikatov o izvoru z letnico 1999 (po novi shemi, ki jo predvideva ustrezna nova direktiva EU) in enega z letnico 2000,
- izdali 13 certifikatov o kakovosti semena, nekaj testov je še v postopku.

V letu 1999 so bile v Sloveniji pod strokovnim nadzorom nabrane količine semena, kot jih prikazuje preglednica 1.

Nabiranje v semenskih sestojih ali s skupin semenjakov z ustreznimi certifikati prikazuje preglednica 2.

Poleg navedenega certificiranega semena smo na GIS prejeli v analizo kakovosti še seme gorskega javorja iz Moravč, ki ga je nabiralec nabral brez ustreznih potrdil.

Za prihodnje leto predvidevamo, da bomo v analize kakovosti poleg certificiranega semena, nabranega pod strokovnim nadzorom v Sloveniji, prejeli tudi obvezne vzorce semena iz uvoza. Tako bo omogočen jasen pregled nad količinami semena, ki so ali ki bi lahko bile namenjene notranjemu prometu oziroma načrtovani uporabi za sadnjo in setev v gozdarstvu v Sloveniji.

* doc. dr. H. K., GIS, Večna pot 2, 1000 Ljubljana, SLO

** mag. S. Ž., GIS, Večna pot 2, 1000 Ljubljana, SLO